

Frederik Waage

Forfatningsret

Tekster
Opgaver
Materialer

5. udgave

Frederik Waage

Forfatningsret – tekster, opgaver, materialer

5. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2025

ISBN 978-87-619-4594-5

Omslag: Sine Andersen, Karnov Group Denmark

Sats: Integra, Indien

Tryk: Drukarnia WDS Sandomierz, Polen

Denne bog er beskyttet i medfør af gældende dansk lov om ophavsret.

Kopiering må kun ske i overensstemmelse med loven. Det betyder f.eks., at kopiering til undervisningsbrug kun må ske efter aftale med Copydan Tekst og Node.

Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsfortegnelse

Forord	5
<i>Kapitel 1</i>	
Introduktion til den danske forfatningsret	15
1. Indledning	15
2. Kilder til forfatningsrettens vigtigste regelsæt	16
3. Kongen (statens) retsstilling under enevælden fra 1660-1848. . .	17
4. Gennemførelsen af 1849-grundloven	18
5. 1849-grundlovens frihedsrettigheder	21
6. 1849-grundlovens ordning for domstolskontrol	22
6.1. Meningen med reglen om påkendelse af øvrighedsmyndighedsgrænser	23
6.2. Endelighedsbestemmelsernes funktion i det 19. århundrede	25
7. 1866-grundloven	26
8. Provisorietiden, parlamentarismen og systemskiftet 1901 . . .	27
9. Grundlovsændringen i 1915 og perioden derefter	28
10. Den videre udvikling af det 20. århundredes domstolskontrol	29
10.1. Grundlæggelsen af den danske forvaltningsret	30
10.2. Det offentliges erstatningsansvar	31
10.3. Retsgrundsætningernes betydning for ministrenes ansvar	32
10.3.1. Legalitetsprincippet	32
10.3.2. Lighedsgrundsætningen	33
10.3.3. Magtfordrejningslæren	33
10.3.4. Forbuddet mod skøn under regel	34
10.3.5. Partshøringspligten	34
10.3.6. Princippet om speciel og generel habilitet . . .	35
10.3.7. Undersøgelingsprincippet (officialprincippet) . .	35
10.3.8. Proportionalitetsprincippet	36
10.3.9. Culpagrundsætningen og det offentliges erstatningsansvar	36
10.4. Retsgrundsætningernes kodificering	37

11. Anerkendelsen af retten til at prøve loves grundlovmæssighed	37
12. Reminiscenser af immunitet i den moderne lovgivning	38
13. Tiden indtil til den seneste grundlovsændring i 1953	40
14. Forvaltningsdomstole, ombudsmand samt råd og nævn.	41
15. Internationaliseringen af den danske forfatningsret	44
16. Europarådet og EMRK	45
17. EU-samarbejdet og Charteret om grundlæggende rettigheder	49
18. Overstatslige og mellemstatslige samarbejder	51
19. Udviklingen i Danmark efter 1953-grundloven	54
19.1. Ingen grundlovsændring i horisonten	54
19.2. Tamilsagen	54
19.3. Terrorlovgivning og Muhammedkrise	55
19.4. Sagen om Forsvarets Efterretningstjeneste	57
19.5. Regulering af ytringsfrihed	58
19.6. Bandepakker og opløsning af foreninger efter grundlovens § 78	60
19.7. Rigsretssagen mod Inger Støjberg	60
19.8. Covid-19 restriktionerne og minksagen	61
19.9. Grønlands rolle i Rigsfællesskabet	63

Kapitel 2

Introduktion til de skriftlige eksamensopgaver	65
---	-----------

1. Indledning	65
-------------------------	----

Opgave 1

En dårlig vittighed	70
--------------------------------------	-----------

Opgave 2

Med lidt hjælp fra ChatGPT	74
---	-----------

Opgave 3

Salget af Rømø	80
---------------------------------	-----------

Opgave 4

Øresundstolden	84
---------------------------------	-----------

Opgave 5

Dus med dyrene	88
---------------------------------	-----------

Opgave 6

Bedste forsvar er et angreb	93
--	-----------

<i>Opgave 7</i>	
Demonstranten på den lukkede	96
<i>Opgave 8</i>	
Hunden bider	100
<i>Opgave 9</i>	
Nationalisering	104
<i>Opgave 10</i>	
Udlevering	109
<i>Opgave 11</i>	
Tungen på vægtskålen	113
<i>Opgave 12</i>	
Forbrydelse og udvisning	117
<i>Opgave 13</i>	
Kafka på Christiansborg	120
<i>Opgave 14</i>	
Zoneterapi	124
<i>Opgave 15</i>	
Det digitale folketingsvalg	129
<i>Opgave 16</i>	
Gulvtæppe-branden	134
<i>Opgave 17</i>	
Dead man walking	138
<i>Opgave 18</i>	
Jordskælvet	144
<i>Opgave 19</i>	
Dobbeltagenten	150
<i>Opgave 20</i>	
Den umotiverede minister	159
<i>Opgave 21</i>	
Nedkøling af Golfstrømmen	165

<i>Opgave 22</i>	
Den Nordiske Kulturformidlingsunion	172
<i>Opgave 23</i>	
Tolvtalsprinsessen	184
<i>Opgave 24</i>	
Statsministeren i Washington D.C.	193
<i>Opgave 25</i>	
Superjobcentret	198
<i>Opgave 26</i>	
Salget af Solvognen	205
<i>Opgave 27</i>	
Asteroiden	212
<i>Opgave 28</i>	
Byretsdommerens bijob	216
<i>Opgave 29</i>	
Tweets fra Folketingssalen	221
<i>Opgave 30</i>	
Salmesang i folkeskolen	227
<i>Opgave 31</i>	
Kulturrevolutionen	233
<i>Opgave 32</i>	
Ulven kommer	240
<i>Opgave 33</i>	
Det katastrofale folkemøde på Bornholm	247
<i>Opgave 34</i>	
SDU-militsen	255
<i>Opgave 35</i>	
Ministeren fra Cayman-øerne	261
<i>Opgave 36</i>	
Regeringsrokaden	267

<i>Opgave 37</i>	
De pinte bøgetræer	272

<i>Opgave 38</i>	
Amerikanisering	278

RETTEVEJLEDNINGER

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 1 – En dårlig vittighed	287

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 2 – Med lidt hjælp fra ChatGPT	290

<i>Mønsterbesvarelse fra studerende I</i>	
Opgave 2 – Med lidt hjælp fra ChatGPT	293

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 3 – Salget af Rømø	302

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 4 – Øresundstolden	304

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 5 – Dus med dyrene	306

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 6 – Bedste forsvar er et angreb	309

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 7 – Demonstranten på den lukkede	311

<i>Mønsterbesvarelse fra studerende II</i>	
Opgave 7 – Demonstranten på den lukkede	314

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 8 – Hunden bider	321

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 9 – Nationalisering	324

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 10 – Udlevering	327

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 11 – Tungen på vægtskålen	329
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 12 – Forbrydelse og udvisning	333
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 13 – Kafka på Christiansborg	336
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 14 – Zoneterapi	340
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 15 – Det digitale folketingsvalg	343
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 16 – Gulvtæppe-branden	346
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 17 – Dead man walking	350
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 18 – Jordskælvet	355
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 19 – Dobbeltagenten	359
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 20 – Den umotiverede minister	362
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 21 – Nedkølingen af Golfstrømmen	365
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 22 – Den Nordiske Kulturformidlingsunion	369
<i>Mønsterbesvarelse fra studerende III</i>	
Opgave 22 – Den Nordiske Kulturformidlingsunion	372
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 23 – Tolvtalsprinsessen	378
<i>Mønsterbesvarelse fra studerende IV</i>	
Opgave 23 – Tolvtalsprinsessen	382

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 24 – Statsministeren i Washington D.C.	392
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 25 – Superjobcentret.	396
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 26 – Salget af Solvognen	400
<i>Mønsterbesvarelse fra studerende V</i>	
Opgave 26 – Salget af Solvognen	402
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 27 – Asteroiden.	409
<i>Mønsterbesvarelse fra studerende VI</i>	
Opgave 27 – Asteroiden.	413
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 28 – Byretsdommerens bijob.	419
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 29 – Tweets fra Folketingssalen	423
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 30 – Salmesang i folkeskolen	426
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 31 – Kulturrevolutionen	429
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 32 – Ulven kommer.	431
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 33 – Det katastrofale folkemøde på Bornholm.	435
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 34 – SDU-militsen	439
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 35 – Ministeren fra – Cayman-øerne	442
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 36 – Regeringsrokaden	445

Indholdsfortegnelse

<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 37 – De pinte bøgetræer	449
<i>Rettevejledning</i>	
Opgave 38 – Amerikanisering	451
<i>Bilag 1</i>	
Danmarks Riges Grundlov (Grundloven)	453
<i>Bilag 2</i>	
Den Europæiske Menneskerettighedskonvention	463
<i>Bilag 3</i>	
Den Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder (2010/C 83/02)	479